

Patrafirul de la Matei și Teodosia

(Cf. Tafrali, p. 63 și pl. LI, nr. 104).

Tafrali a găsit foarte grea (p. 63, n. 2) deslușirea numelui sfinților de pe acest odor. Gabriel Millet le-a citit, dar are îndoieli pentru 4 din ele. Dăm releveul nostru făcut fără ajutorul cărții cercetătorului francez și arătăm în note deosebiri noastre de citire față de Millet ³⁴, urmînd ca alții să-și spună și ei cuvîntul.

Schema iconografică:

Z	2	4	6	8	10	12	b	c
	1	3	5	7	9	11	a	c

Z medalion cu Hristos - arhieru (XC).

1 Sf. Ioan Zlataust;

2 Sf. Silvestru³⁵;

3 сѣн григоріи богослов;

4 сѣн аѳанасіе;

5 сѣн кѣріа;

6 сѣн Spiridon

7 сѣн софроніе³⁶;

8 сѣн неѣфор³⁷;

9 сѣн митрофан³⁸;

10 сѣн тарасіе³⁹;

11 сѣн етѣфан;

12 сѣн прохѣр.

(Dăm în romînește numele a căror transcriere întocmai ne-a fost cu neputință, patrafirul atîrnînd destul de sus și fiind sub sticlă). Însemnarea slavonească din josul patrafirului (a și b) nu a fost redată întocmai nici de Tafrali, nici de Millet. Trebuie citit:

a) ꙗ сѣн петраха сѣтворі маѳ(и)

b) и теодосіа въ памѣть нѣ;

Fondul patrafirului este de aur. Cît despre pămîntul pe care stau sfinții, tehnica redării lui se schimbă de la icoană la alta.

Sfinții sînt îmbrăcați în odăjdii precum urmează:

- 1 și 2 : arhieriei cu sacos; aur, verde, roșu.
 3 și 4 : felon roșu, stihar verde, omofor albastru (la nr. 3) sau de aur (la nr. 4).
 5 : felon albastru, stihar roșu; omofor auriu; scufie cu pătrățele roșii și verzi.
 6 : felon verde; stihar zmeuriu; omofor auriu; scufie.
 7 : omofor verde, felon roșu; stihar albastru; patrafir auriu.
 8 : omofor auriu, felon zmeuriu, stihar verde; nebederniță aurie, patrafir argintiu.
 9 : omofor auriu, felon verde, stihar roșu.
 10 : omofor auriu, patrafir argintiu, felon albastru, stihar roșu.
 11 : stihar zmeuriu, guler verde; orar aur; haina dedesubt verde; capul ras la mijloc; mina stîngă, acoperită cu o năframă, ține un chivot argintiu, roșu și verde în chip de biserică iar mina dreaptă, o cădelniță de aur.
 12 : stihar roșu cu guler și minecuțe albastre; orar auriu; haina de desubt albastră; o năframă verde acoperă mina stîngă care ține un chivot violet, auriu, verde și argintiu iar mina dreaptă ține o cădelniță aurie.

Toate însemnările de pe patrafir sînt cusute cu fir de argint.

Chenarul (c) constă din flori de aur pe fond argintiu.

Ciucurii ale căror șuvițe sînt petrecute prin niște inele cu fațete poligonale aurite, sînt în număr de șase. Fiecare fișie a patrafirului are cîte trei ciucuri; cei de la colțurile fiecărei fișii sînt roșu vișiniu iar la mijloc atîrnă între ei cîte un ciucure verde închis.

Tafrali socotește că patrafirul poate fi din veacul al XVI-lea. Matei și Teodosia ne sînt deocamdată necunoscuți.

³⁴ G. Millet, *op. cit.*, pp. 52—53 și pl. CVI—1 și CVII.

³⁵ Sf. Vasile (după G. Millet). În notele ce le-am luat la mănăstirea Putna mi-am însemnat că numele Silvestru este « aproape sigur ».

³⁶ G. Millet pune un semn de întrebare.

³⁷ Sf. Grigore din Nisa? (G. Millet).

³⁸ Sf. Ignatie (G. Millet).

³⁹ Sf. Paisie? (G. Millet).